

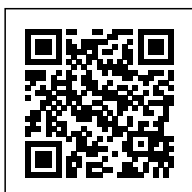

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

749/0

**Návrh poslanců Heleny Langšádlové, Markéty Pekarové Adamové,
Dominika Feriho, Karla Schwarzenberga, Františka Váchy a Vlastimila
Válka na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb.,
o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů**

Zástupce předkladatele: Langšádlová H. a další
Doručeno poslancům: 4. února 2020 v 11:03

ZÁKON

ze dne 2020,

**kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění
pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění zákona č. 257/2000 Sb., zákona č. 272/2001 Sb., 320/2002 Sb., zákona č. 518/2002 Sb., zákona č. 222/2003 Sb., zákona č. 315/2004 Sb., zákona č. 25/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 57/2005 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 134/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 176/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 259/2008 Sb., zákona č. 295/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 505/2012 Sb., zákona č. 103/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 306/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 205/2015 Sb., zákona č. 314/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 200/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb. a zákona č. 202/2017 Sb., se mění takto:

V § 20 odst. 3 písm. b) se doplňuje věta „I v takovém případě se u žadatelů provádí posouzení podle § 27 odstavce 1 písm. c) až e) a odstavce 2 písm. b).“.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti 1. července 2020.

Důvodová zpráva

I. Obecná část

a) Zhodnocení platného právního stavu

Žadatelé o nepříbuzenské osvojení a nepříbuzenskou pěstounskou péči musí podstoupit řadu vyšetření a zkoumání, musí být důkladně proškoleni a musí být důkladně prověřeny jejich vlastnosti a schopnosti před tím, než se mohou stát osvojiteli nebo pěstouny. Nic z toho však neplatí pro žadatele, kteří jsou příbuznými dítěte. Zákonná úprava vychází z předpokladu, že vyhledání jak dětí, tak osvojitelů (pěstounů) je bezpředmětné, jestliže jde o svěření dítěte osobám dítěti příbuzným nebo blízkým.

b) Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy a odůvodnění jejích hlavních principů

Současným vypuštěním aplikace právní úpravy zprostředkování osvojení a pěstounské péče v případě příbuzných je však zároveň vypuštěno užití důležité složky procesu zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, kterou je prověření způsobilosti osoby, jíž má být dítě svěřeno.

Nezletilé dítě tak může získat do péče i nebezpečný psychopat nebo jinak duševně nezpůsobilá osoba, čemuž nasvědčují i zveřejněné případy fatálních důsledků svěření nezletilých dětí do péče neproověřených příbuzných.¹ Současná úprava tak představuje zásadní bezpečnostní riziko pro nezletilé děti, jejichž svěření do péče nikterak neproověřených příbuzných je v rozporu s hlediskem nejlepšího zájmu dítěte při svěřování do péče osoby odlišné od rodiče. Navrhuje se odstranit toto riziko tím, že požadavky osobnostního posouzení žadatelů budou použity pro prověření všech osob, jimž má být nezletilé dítě svěřeno do péče, včetně osob příbuzných či blízkých.

c) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

d) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a s obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná právní úprava je v souladu s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a s obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

e) Předpokládaný hospodářský a finanční vliv navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky

¹ Např. https://plzen.idnes.cz/pestounka-soud-rokycansko-tyrani-sverene-osoby-tezke-ublizeni-na-zdravi-vezeni-dite-pestounka-i2w-/plzen-zpravy.aspx?c=A180320_084801_plzen-zpravy_vb

Navrhovaná právní úprava nemá negativní dopad na státní rozpočet, ani na ostatní veřejné rozpočty obcí a krajů.

f) Předpokládané sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel a dopady na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava má pozitivní vliv na příbuzenské, pěstounské rodiny, protože minimalizuje bezpečnostní riziko pro nezletilé osoby svěřené do jejich péče.

g) Zhodnocení platného právního stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava neobsahuje ustanovení, které by bylo diskriminační.

h) Zhodnocení platného právního stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Stávající právní úprava ani navrhovaná právní úprava se nedotýká soukromí a osobních údajů.

i) Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná úprava nepřináší žádná korupční rizika.

j) Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá vliv na bezpečnost nebo obranu státu.

II. Zvláštní část

K čl. I (v § 20 odst. 3 písm. b)

Navrhuje se prověření způsobilosti fyzické osoby dítěti příbuzné nebo blízké dítěti nebo jeho rodině, která podala návrh na svěřením dítěte do pěstounské péče.

K čl. II

Účinnost je stanovena na 1. července 2020.

V Praze dne 29. ledna 2020

Helena Langšádlová, v. r.

Markéta Pekarová Adamová, v. r.

Dominik Feri, v. r.

Karel Schwarzenberg, v. r.

František Vácha, v. r.

Vlastimil Válek, v. r.

Platné znění vybraného ustanovení zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 20

Zprostředkování osvojení a pěstounské péče orgány sociálně-právní ochrany

(1) Osvojení nebo pěstounská péče v České republice a osvojení dětí z ciziny do České republiky se zprostředkuje jen na žádost fyzické osoby, která má zájem osvojit dítě nebo přijmout dítě do pěstounské péče (dále jen „žadatel“). Žádost občana České republiky nebo cizince, kterému vyplývá nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁷⁾ nebo který má na území České republiky povolen trvalý pobyt anebo který podle zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt cizinců na území České republiky^{1a)} přechodně pobývá na území České republiky nepřetržitě po dobu nejméně 365 dnů, se podává u obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

(2) Zprostředkování

- a) osvojení a svěřením dítěte do pěstounské péče v České republice zajišťují krajské úřady,
- b) osvojení dětí z České republiky do ciziny nebo dětí z ciziny do České republiky zajišťuje Úřad.

(3) Zprostředkování

- a) osvojení se neprovádí v případě,
 - 1. že rodiče dali souhlas k osvojení dítěte předem s určením pro určitou osobu jako osvojitele,
 - 2. podal-li návrh na osvojení manžel rodiče dítěte, pozůstalý manžel po rodiči nebo osvojiteli dítěte, nebo
 - 3. podal-li návrh na osvojení příbuzný dítěte nebo jiná osoba blízká dítěti, u které není vyloučeno osvojení dítěte;
- b) pěstounské péče se neprovádí, podala-li návrh na svěřením dítěte do pěstounské péče fyzická osoba dítěti příbuzná nebo fyzická osoba blízká dítěti nebo jeho rodině. **I v takovém případě se u žadatelů provádí posouzení podle § 27 odstavce 1 písm. c) až e) a odstavce 2 písm. b).**